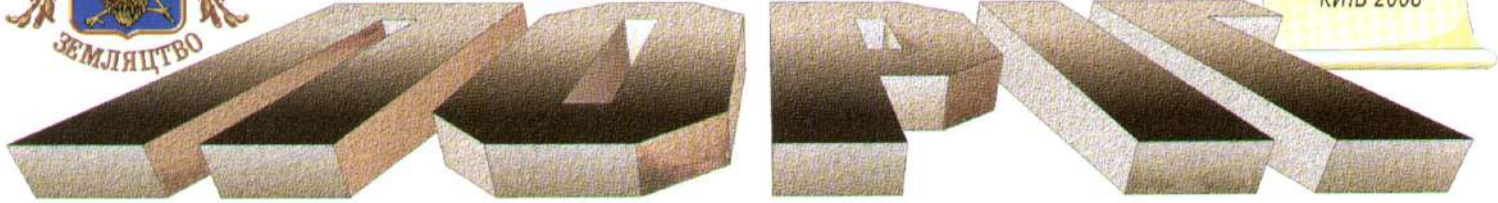

РІД НАШ КРАСНИЙ, РІД ПРЕКРАСНИЙ!

ОТЧИЙ

ЧАСОПИС
РІК ВИДАННЯ 2002
ГРУДЕНЬ
Число 12 (84)
КИЇВ 2008

Видання товариства "Чернігівське земляцтво"

З ДУМОЮ ПРО МАЙБУТНЄ

Як вода в Десні, неспитно спливає ще один рік. Комусь був удатний на добрі звершення та щасливі хвилини, а ще комусь припіє гіркоту непоправних втрат. Що ж, усі ми ходимо під Богом і не нам міняти усталений плин життя.

Але у грудневу пору, коли доводиться переходити магичний часовий рубіж, всі ми подумки перегортаємо сторінки власного життя і життя рідної України. І тоді постають перед внутрішнім зором і політичні розбірки різних суспільних рівнів, що так стомлюють простий народ, і економічні пегаразди, котрі б'ють по кишені кожного із нас. І тоді ми ще раз замислюємося, чому так сталося, чому наша мала батьківщина буквально волає про допомогу, бо перетворюється на пустелю всеплодючої ниви, не народжуються нові сіверяни, а ветерани втрачають останню віру в соціальну справедливість. На жаль, ми живемо в пору несправжених надій, а песимісти ніколи не були серцевинною ростучою нацією...

Радіємо, що столичне земляцтво є міцним осередком усього, чим багата наша Чернігівська сторона. Ми не розбули віру в майбутнє і уже цим приречені на довге життя. Націлені на посильну допомогу малій батьківщині, робимо хто що може для неї: той дарує школярам комп'ютери чи книги, той саджає сад на рідних гісках, той допомагає випускникам шкіл вступити до столичних вузів, а той вибиває у різних чиновників кошти для газовой магістралей чи автодоріж.

Можна тільки радіти, що наше земляцтво залишається лідером серед інших таких же громадських об'єднань. Ростемо кількісно, глибшемо якісно. На рахунок більшовості районних осередків чимало цікавих ідей, які втілені в життя. Помітною є наша участь у десятках різноманітних акцій на малій батьківщині і в столиці. Не буду їх перераховувати, оскільки кожен із нас є коли не активним учасником, то свідком подій. Добре, що ми не острєємо в різні політичні баталії, оскільки належимо до партії справжніх патріотів рідного краю і не збираємося нічого ділити, окрім трудів на благо Чернігівщини. І в цьому єднаються наші ветерани й молодь, вірнучі й апетисти, жінки й чоловіки. Бо ми єдина родина, невід'ємна частка народу, звиклого до всіляких потрясінь і впертого у відстоюванні високої національної моралі, духовний осередок однопумці.

Рік новий наближається і ніхто не знає наперед, що він принесе країні і кожному з нас. Але ми повинні зробити все від нас залежне, щоб наші душі не роз'їдала інфляція духу, бо, втрапивши власну гідність, можемо втратити й себе. Попереду в нас озгор роботи. Першовартісним у цьому переліку є проведення щорічного загального зібрання, до якого вже нині готуються всі районні відділення, активно працює Рада, координуються всі цікаві ідеї. Існують традиційні вже цікаві видання. Прагне відбитися наше багатоманітне життя земляцтва наша газета. Словом, навіть у дуже складних суспільних умовах прагнемо не розгубитися, не похилитися в безсиллі перед жорстокими вітрами протиріч.

Тож, вітаючи від імені Ради всіх земляків із Новим роком, зичу всім щастя, здоров'я і віри в майбутнє. А що воно має бути світлим і щедрим на добро — не може бути сумнівим.

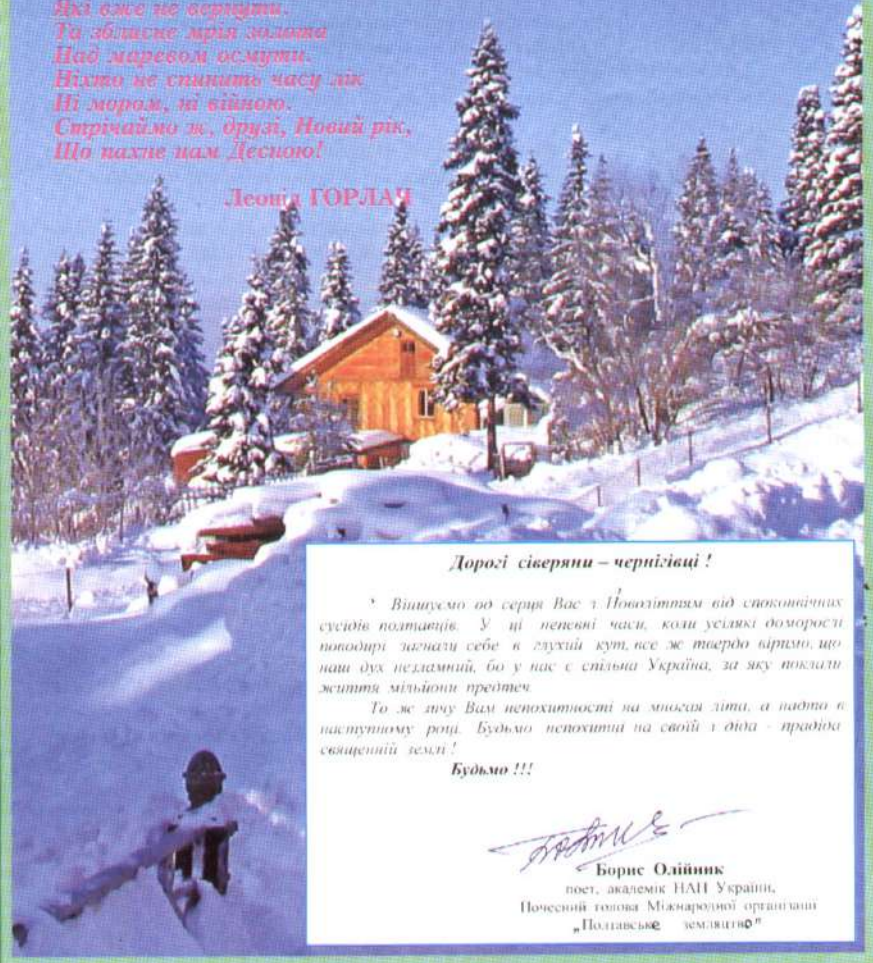
Віктор ТКАЧЕНКО,
голова товариства «Чернігівське земляцтво»
в м. Києві

СТРІЧАЙМО Ж, ДРУЗІ, НОВИЙ РІК, ЩО ПАХНЕ НАМ ДЕСНОЮ!

НОВИЙ РІК ІДЕ

З чернігівських борів і річ,
З квітів, розцвілих снігом,
Іде у Київ Новий рік
Відбути роковий з нами
Він народиться там, де ми
Линь слюдяний сніг.
Але із роками нам доки
Ще в доміє в очі сніг
І малі сновидіння стовпів
Не окриють турботами,
І доник коней, і сніжок,
І жемчужний дух родини.
Він нагадає нам літа,
Які вже не повернути.
Та зближне мрія золоті
Над маревом осмуги.
Вітати не спинить часу лік
Ні мороз, ні вшнюго.
Стрічаймо ж, друзі, Новий рік,
Що пахне нам Десною!

Леоніа ГОРЛАЧ

Дорогі сіверяни – чернігівці!

Вітаємо до серця Вас з Новозітним від столичних осередків податців. У ці теплий часи, коли усілякі доморослі поводирі загнали себе в глухий кут, все ж твердо віримо, що наш дух незламний, бо у нас є спільна Україна, за яку поклали життя мільйони предків.

То ж зичу Вам непохитості на многія літа, а надто в наступному році. Будьмо непохиті на своїй і діда – прадики священній землі!

Будьмо!!!

Борис Олійник
поет, академик НАН України,
Почесний голова Міжнародної організації
«Подлаське земляцтво»

У ГРУДНІ СВЯТКУЮТЬ СВІЙ ЮВІЛЕЙ:

ШЕЛЕСТ Микола Панасович — 85-ліття. Народився 16 грудня 1923 року в місті Носівка. Працював інженером в аеропорту "Київ".

Відмінник аерофлоту. Нагороджений грамотою Президії Верховної Ради УРСР. Учасник бойових дій Великої Вітчизняної війни. Нагороджений рядом медалей та орденів.

Нині — пенсіонер.

ЯТЧЕНКО Михайло Якович — 80-ліття. Народився 16 грудня 1928 року в селі Заїзд Прилуцького району. Працював начальником відділу забудови ВО „Більшовик”. Пенсіонер.

НАЗИМКО Петро Сергійович — 75-ліття. Народився 8 грудня 1933 року в селі Хотівля Городнянського району. З 1995 по 1998 рр. був проректором-директором Інституту підвищення кваліфікації кадрів Української академії державного управління при Президентові України, з 1999 р. — радник ректора академії.

Кандидат історичних наук, професор. Заслужений працівник народної освіти України. Академік Української академії з державного управління.

Має понад 100 наукових публікацій. Нагороджений орденом „Знак Пошани”, Почесною грамотою, грамотою Президії Верховної Ради УРСР, медалями.

Керівник Городнянського регіонального відділення Чернігівського земляцтва.

ГОЛОВКО Дмитро Андрійович — 75-ліття. Народився 17 грудня 1933 року в селі Піски Бобровицького району. Працював у газетах „Молода гвардія”, „Молодь України”, видавництвах „Молодь”, був відповідальним редактором двотижневика „Театрально-концертний Київ”, літредактором видавництва „Український письменник”, референтом ІСПУ. Нині — на творчій роботі.

Член Національної спілки письменників України. Лауреат премії ім. П.Тичини. Автор багатьох поетичних та прозових книг.

Один з ініціаторів створення у м. Києві товариства „Чернігівське земляцтво”.

РОМАНЕНКО Катерина Петрівна — 70-річчя. Народилася 13 грудня 1938 року на хуторі Мала Доч Борзнянського району. Працює вчителем вишвицання, української мови та літератури Київської школи-інтернату №26.

Відмінник народної освіти України. Старший викладач.

ЦЕРЕПАДЯ Микола Миколайович — 70-річчя. Народився 16 грудня 1938 року в Чернігові. Працював старшим науковим співробітником, завідувачем лабораторії НВО „Київський інститут автоматики”. Пенсіонер.

ДВОРСЬКИЙ Микола Іванович — 70-річчя. Народився 19 грудня 1938 року в селі Червоні Партизани Носівського району. Пенсіонер. Був начальником варты „Київенерго”.

КОВАЛЬ Іван Юхимович — 70-річчя. Народився 25 грудня 1938 року в селі Велика Дорога Ніжинського району. Працював заступником голови правління Укопспілки України. Нині — на пенсії.

Заслужений працівник сфери послуг України. Учасник ліквідації аварії на ЧАЕС. Має орден „Знак Пошани”, грамоту Президії Верховної Ради УРСР.

ТЕМНЮК Григорій Іванович — 65-річчя. Народився 3 грудня 1943 року в селі Верба Корпуського району. Голова наглядової Ради трансконтинентального промислово-фінансового альянсу „Європа-Азія-Транзит”.

ГРИШКЕВИЧ Микола Федорович — 60-річчя. Народився 8 грудня 1943 року в селі Велика Дорога Ніжинського району. Головний спеціаліст сектору стратегії розвитку транспорту і зв'язку Кабінету Міністрів України.

Нагороджений Почесною грамотою Президії Верховної Ради УРСР.

ДЕМЧЕНКО Іван Миколайович — 60-річчя. Народився 9 грудня 1943 року в селі Пнатівка Срібнянського району. Працював начальником відділу МНС, начальником контрольно-ревізійного управління. Нині — головний спеціаліст Рахункової палати України.

КОРБАЧ Віктор Григорович — 60-річчя. Народився 21 грудня 1943 року в смт. Березна Менського району. Провідний інженер-конструктор Державного Київського КБ „Луч”. Доцент кафедри опору матеріалів Київського університету будівництва та архітектури.

Кандидат технічних наук. Автор багатьох наукових праць у галузі чисельних методів та міцності конструкцій. Співавтор колективної монографії „Теоретичні основи проектування ствольних керованих ракет”.

ДИДЕНКО Ольга Олександрівна — 55-річчя. Народилася 30 грудня 1953 року в місті Прилуки. Начальник відділу ЗАТ „Фуршет”.

Дорогі земляки!

Рада товариства „Чернігівське земляцтво” сердечно вітає вас із ювілеєм і зичить усім нев'янучого здоров'я, великих успіхів у житті, оптимізму, сімейного щастя, невтомного добротворства в ім'я рідної землі.

РАДИТЬСЯ РАДА

У затишному приміщенні прес-центру Палацу спорту відбулось чергове засідання Ради земляцтва. Питання, які виникли на обговорення громади голова нашої організації Віктор Ткаченко, концентрували у собі чимало наболілих проблем і викликали жваве обговорення.

ПЕРШИМ стояло питання про зміну статусу земляцтва. Як відомо, у зв'язку із зростанням авторитетом нашої організації та поширенням географії її діяльності назрала потреба набрати їй статусу міжнародної, оскільки наші відділення активно діють у Москві, Томську, Мінську, Донецьку та Яготині. Про це та перебіг перерформатування назви і доповіли головуванням.

Наступним було питанням про розробку прапора Чернігівського земляцтва. Доповідач Ірина Матяш проінформувала, що уже відбулося 3 засідання ініціативної групи. Були проведені консультації з Інститутом історії України, а також з геральдичною комісією при Президентові України. Як стало відомо, нині завершується остаточна розробка макету.

Особливу зацікавленість викликало питання про зміни в редколегії та поліпшення роботи газети „Отчій поріг”. Було заслухано інформацію її головного редактора Л. Горяча, який зупинився на історії заснування газети, пошуках власного обличчя, про колектив та актив друкованого органу. Зокрема, йшлося і про систему розповсюдження газети, а також про недоліки у її роботі. Як підкреслив у своєму слові В. Ткаченко, необхідно, щоб керівники районних відділень земляцтва регулярно отримували свіжий вивіск газети і налагоджували її поширення як серед своїх столичних земляків, так і серед читачів районів. Ірина

газети у райдержадміністраціях, а М. Ткач висловив думку про необхідність поширення газети на всіх акціях, які провадить земляцтво у столиці. В. Пушкар'юв схвально відгукнувся про практику ріпкинців, які не виселять своєї діяльності без її відбиття у друкованому органі. В результаті дискусії було вирішено поповнити редакційну колегію „Отчого порогу” активними земляками, які добре володіють словом: М. Ткачем, І. Забіжкою, Іриною Матяш, В. Пушкар'ювим, М. Халимоненком та О. Шокалом.

Вирішено було також продовжувати проведення конкурсу землячок-красунь, але, як підкреслив В. Ткаченко, кожне відділення земляцтва після обговорення у колективах має подати на нього по одній кандидатурі.

Що стосується конкурсу дитячого малюнка, то його штабу необхідно якнайскоріше активізувати свою роботу, аби під час проведення загальних земляцких зборів країні роботи дітей були виставлені для ознайомлення у Палаці спорту.

Принциповою і гострою була позиція голови нашого земляцтва і під час розгляду питання виконавчої дисципліни керівників районних відділень. Так, Віктор Віктор'юв, позитивно оцінивши роботу Корюківського, Ріпкинського, Ічнянського та інших осередків. Наголосив, що в таких відділеннях як Бахмацьке, Бобровицьке, Ніжинське і Щорське на ра-

Матяш наголосила, що кожне відділення повинне дбати про те, щоб газета доходила до бібліотек, шкіл своїх районів, варто б організувати і презентацію газети у районах, а також налагодити проваганду її через місцеве радіо. О. Шокало запропонував завести підшивки

хунку чимало добрих справ, але чомусь ніхто з їхніх керівників не має заступників чи помічників, які могли б оформити і доставити до офісу інформацію.

Наш кор.

ДОРОГА ЄДНАННЯ

У прес-центрі Палацу спорту знову зібралися земляки-корюківчани. На гостину до них прибула і делегація з рідного краю на чолі з заступником голови райдержадміністрації Аллою Кун.

Засів розмови зробив керівник районного відділення Василь Устименко. Як відомо, корюківчани ведуть перед і в благодійних заходах на малій батьківщині, і в справах столичних. Так, знову йшлося про анімаційний земляцький сад, про посилену допомогу землякам, надто учнівській молоді. Ось і цього разу було вирішено зібрати подарунки для престарілих людей із Холмів, придбати книги для дітей-сиріт та дітей-інвалідів району, організувати у грудні-січні екскурсійну поїздку для обдарованих школярів до столиці України та інше.

Людське життя — то завжди дорога у великий світ і неминуче вертання у край дитинства. Як це підтверджують корюківчани, можна побачити із книги „Ота стежина в рідний край“, виданої до 5-ї річниці від дня заснування відділення. Гадається, що добрим продовженням цікавої традиції буде і нова колективна праця під умовною назвою „Дорога до отчого порога“. А що всі добрі справи бувають доведені до кінця, незважаючи на те, що неминучий час старить членів відділення, є невпинний приплив до земляцьких лав молодих корюківчан, які мешкають у столиці. Ось і цього разу 10 з них поповнили наші лави.

Наш кор.

У ДРУЖНИМ КОЛІ ЗЕМЛЯКІВ

Натхненні недавньою поїздкою до стародавнього Радуля, ріпкинські земляки зійшлися на своє чергове засідання.

Серед поважних гостей, які прийшли з Ріпок до земляцького офісу, були заступник керівника апарату райдержадміністрації Олександр Солохенко, Ріпкинський селищний голова Сергій Гарус, начальник відділу з питань внутрішньої політики та зв'язків з громадськими організаціями і засобами масової інформації райдержадміністрації Зінаїда Пінчук.

Збори відкрив голова осередку Володимир Коваленко. Він коротко повідомив присутнім про події та акції, які проводилися ріпкинськими земляками впродовж минулого року. Про стан соціально-економічного розвитку району розповів Олександр Солохенко. Про участь делегації осередку у заходах з нагоди 300-ліття заснування селища Радуль живу розмову повели Володимир Коваленко, Михайло Волохін та Антоніна Бондарчук. Інформацію про заходи до дня святого Антонія та фестивалю слов'янської культури і бойових єдиноборств „Київська Русь“, які проходили у селищі Любеч, зробила Алла Гуртова.

Володимир Васильович поділився думками щодо роботи до річниці загальних земляцьких зборів та висування кандидатур краєвих активістів осередку для нагородження різними земляцькими відзнаками.

Чимало уваги приділялось на зборах роботі по розширенню членства в земляцтві, збору членських внесків та оновлення списків членів Ріпкинського осередку, а також благодійній справі по збору речей та одягу для потерпілих від повені у західних регіонах.

З великою уважністю і повагою говорили присутні на земляцькому зібранні про свого крайянина Сергія Граба, який подавав Любецькій сільській бібліотеці та середній школі 50 томів художньої літератури, та Дімія Марушенка, коштом якого відремонтувано школу в селі Нові Яриловичі.

Наш кор.

Рік тому перестало битися серце нашого шановного земляка, народного художника України Петра Олексійовича Басанця. Про нього писати і легко, і важко. Адже він у своїй багаторічній творчості сповна відтворив складну і неординарну епоху, славу і трагічну історію нашої України.

КАЧАНІВСЬКА ОСІНЬ ПЕТРА БАСАНЦЯ

А розпочався його злет з села Бурімка Ічнянського району. Звідси він безунивим юнаком пішов на фронт і повернувся в рідне село двічі пораненим, але загартованим для великої роботи.

Потім був Київський художній інститут, робота в журналах і газетах, де друкувались його портрети видатних людей, а також пейзажі рідної Чернігівщини. Багато його художніх творів експонувалися на виставках і світових виставках. А такі як «Україна духовна», «Т. Шевченко в Качанівці», «Над Удаєм», «На Десні», «Генерал Кирилонос в останньому бою» стали класичними.

Про це все говорили художники, члени Чернігівського земляцтва та його родини, які прийшли у Бурімку, щоб у роковини смерті покласти квіти на могилу Петра Басанця, зустрітися у Качанівському палаці, де експонується виставка картин народного художника.

Після того, як у Георгіївській церкві священик відслужив поминальну панахиду, у виставочному залі Качанівського палацу відбувся вечір пам'яті. Про незабутні зустрічі з митцем, його неощіпний вклад в культурну спадщину говорили професор Національної академії образотворчого мистецтва Віра Кулеба-Баршова, директор Качанівського Національного заповідника Володимир Буренко, народний художник України Микола Стратілат, голова Ічнянської районної ради Олександр Семчик, заступник голови Ради товари-

ства «Чернігівське земляцтво» у м. Києві Микола Борщ, член Ради земляцтва, уродженець села Бурімка Олексій Павленко, начальник відділу культури райдержадміністрації Валентина Колосова та інші.

Особливо цікавими були спогади дружини Петра Басанця — Зінаїди Олексіївни, сина Юрія і доньки Олеси, які достойно продовжують справу батька на мистецькій ниві.

Після поїздки до Качанівки ми ще раз пересвідчилися, що творча зоря Петра Басанця висока і чиста, дух негасний і нескорений, а пам'ять жива і зобов'язуюча. Вона спонукає нас до спільної відповідальності не тільки за відновлення унікального Качанівського заповідника, а й за збереження творчої спадщини нашого знаменитого земляка. Тож за ініціативою Чернігівського земляцтва і при підтримці Ічнянського райдержадміністрації та районної ради було ухвалено рішення щорічно проводити всеукраїнське свято «Качанівська осінь Петра Басанця».

На думку учасників зустрічі, цей захід матиме багатоперспективне значення як для популяризації художньої творчості видатного художника, так і культурної реабілітації Ічнянщини, де народилося багато талановитих людей.

Петро МЕДВІДЬ,
виконавчий директор
Чернігівського земляцтва

ЗМІНА ВЛАДИ

Відбулися збори Варвинського відділення земляцтва. Були підведені підсумки діяльності відділення в поточному році, зроблений аналіз виконання угоди з керівництвом Варвинського району, а також обговорено проект перспективного плану діяльності в наступному році. Як відзначив заступник голови відділення В. Кальний, за останній рік відділення зросло чисельно, а також додало і в добродійних справах та заходах.

Важливо те, що до земляцтва почала вступати молодь, якій не байдужа доля рідного краю, його історія і майбутнє, активувалась співпраця з керівництвом району та громадськістю. Із задоволенням учасники зборів сприйняли інформацію про зміну статусу товариства на міжнародний. Довідач також відзначив, що потенціал Варвинського відділення далеко не вичерпаний.

В обговоренні порушених питань взяли участь В. Желіба, О. Шокало, В. Остах, А. Ляшенко, Б. Ляшенко і інші. В роботі зборів взяли участь заступник голови ради товариства М. Борщ, заступник голови ради В. Пушкар'юв, виконавчий директор земляцтва П. Медвідь.

У своєму виступі Микола Борщ повідомив присутніх, що голова відділення О. Скар повідомив його та голову ради В. Ткаченка, що через перенавантаженість по роботі він не може виконувати свої обов'язки. У зв'язку з цим він запропонував обрати на цю посаду В. Кального. Дану пропозицію підтримали і проголосували одностайно. Таким чином, головою Варвинського відділення обрано В. Кального, заступником О. Шокало.

Наш кор.

Цього року виповнилось 130 років від дня народження визначного українського лірика Оврама Родіоновича Гребеня. Народився він 8 листопада 1878 року в містечку Березному Чернігівської губернії в бідній селянській родині. Любов до музики йому ще змалечку прищепив дідусь. Він же і дав йому початкові уроки гри на скрипці. Але селянська нужда змушувала його батьків думати насамперед про хліб насущний. І вала його батьків серце до науки до шевця. Чутливий до всього тому вони віддали хлопця в науку до шевця. Чутливий до всього й вразливий серцем Оврамко (Ранко) не витримав шевцевої науки й пішов від нього. А невдовзі захворів на очі й почав сліпати. На цю пору йому вже виповнювалось 16 років. Тоді батьки все ж придбали для сина дешевеньку скрипку. Здібний хлопча дуже швидко самотужки навчився грати.

ЛІРНИК ОВРАМ ГРЕБІНЬ З БЕРЕЗНОГО

Чутка про здібного сліпого скрипаля швидко рознеслася по Березному та довколишнім селам. Після чого Оврамко взяв до себе в учні відомий кобзар з села Волосківці, що за 15 км від Березного – Терешко Пархоменко. У Терешка Оврамко провчився всього рік. За цей час він досконало опанував гру на лірі. Вивчив необхідний репертуар, що включав певний перелік народних дум, історичних пісень, псалмів, кантів та інших релігійних творів, склав перед братством кобзарський іспит і отримав дозвіл на кобзарювання – визначку. Після цього його дорога пролягла найближчими селами та хуторами. Він ширив серед людей любов до Бога й людини, правду про світ, про історію українського народу.

Одружившись, Оврам Гребінь перебрався на хутір Дмитрівку, що неподалік Березного. Двох своїх синів він також придручив до музики. Старший Костик грав на скрипці. А менший Микола – на басолі. Так утворилася сімейна тріоїста музика.

22 травня 1959 року було урочисто відзначено 80-річчя лірика. У селі Дмитрівці на центральному майдані біля клубу було споруджено сцену. Зібралася людина з усіх довколишніх сіл. На урочистостях побувала також делегація митців з Києва. Шеля цього від народного співця було записано шлу низку творів – дум, пісень, псалмів, танців, що він їх виконував. На жаль, вони досі повністю не розшифровані, не записані в ноты і не видані окремим виданням.

Помер О. Р. Гребінь 29 грудня 1961 року й похований на сільсько-му кладовищі в Дмитрівці.

Цього року на день 130-ти річчя з дня народження визначного лірика у селі Дмитрівці та Березному також відбували урочистості. Вони були організовані Мєнським відділенням Чернігівського земляцтва разом з Мєнською державною адміністрацією, районною радою та місцевому громадськостю. З Києва для урочистого відзначення роковин народного співця прибула делегація з складу Надії Данилевської, В. Корбача, І. Корбача, М. Ткача, кореспондента Українформу О. Луговой, кобзаря В. Нечепи, лірика М. Хая.

У селі Стольному київську делегацію зустріли голова державної районної адміністрації С. Костючок та його заступник Л. Литовченко, голова районної ради М. Кот, завідувач районним відділом культури В. Невжинський, голова Стольнянської сільської ради С. Андриченко, директор ВАТ «Ітакор» Березнянський М. Ємель та інші.

Представницька делегація разом з мешканцями Дмитрівки побувала на сільському цвинтарі. На могилу лірика було покладено вінок, квіти і гарячий кетяг каліни. Запалили номінальну свічку. Зі словами пам'яті та емоціями виступили В. Нечепи, М. Ткач, М. Кот. Потім кобзар Василь Нечепи виконав під супровід ліри кант «Ті плачеш, Господи». А Михайло Хай – популярну лірицьку пісню «Сирітка» (київський варіант), яка була і в репертуарі Оврама Гребеня. Делегація побувала також на колишній садибі лірика. Було розглянуто вжиття по впорядкуванню її та приведенню хати до належного стану, а також можливості створення музею визначного лірика.

У Березнянській середній школі відбулася зустріч київських гостей і районної адміністрації з вчителями та учнями. На сцені було встановлено прибраний рушником портрет народного співця із приватної колекції Василя Нечепи. Діти й учителя з радістю послушали виступи гостей та пісні й думи, а також подарували гостям кілька пісень у виконанні учасників самодіяльного ансамблю школи.

Гості подарували шкільній бібліотеці близько 100 примірників книжок авторських та з власних бібліотек, а також 20 примірників журналу «Літературний Чернігів», що їх передав у Чернігові його редактор Микола Ткач. Усі діти отримали також примірники останніх видань газети «Отчий поріг».

Співи пам'янули за традиційним християнським звичаєм. Під час зустрічі було вирішено також ряд питань про подальшу співпрацю Чернігівського земляцтва та Мєнської районної адміністрації. Транспорт для поїздки забезпечив О. О. Калінінський.

Надія ДАНИЛЕВСЬКА

ЗОЛОТА ДУША ХУДОЖНИКА

Олександр Сасенко, якому наступного року виповниться 110 років від дня народження, належить до блискучої плеяди українських митців, чия само-віддана праця на терені мистецько-декоративного мистецтва національного стилю в 1920-1930-х роках була значним явищем не тільки вітчизняної, а й світової культури. Як розповіла редакції газети його дочка, заслужений діяч мистецтв України, президент Міжнародного благодійного фонду «Фонд Олександра Сасенка» Ніна Сасенко, до цієї дати розроблено цілу низку заходів як на рідній Чернігівщині, так і в усій Україні. Але, на жаль, поки що всі спроби ініціативної групи відомих митців надати цьому ювілеєві статусу державного поки що не отримали підтримки. На наш погляд, якщо ми хочемо бачити свою державу духовною, слід ставитися з особливою повагою до таких митців, як Олександр Сасенко, чия

творчість стала фундаментом національної культури. Ніна Сасенко підготувала надзвичайно цікаву книгу «Олександр Сасенко: мистецька спадщина і сучасність». На жаль, для її видання немає коштів, а тому вона звертається до всіх шанувальників блискучого таланту нашого земляка О. Сасенка з проханням підтримати видання, перерахувавши кошти на

Р/р 260043018707 в АК «Промінвестбанк» (ЗАТ) код банку 300012 код ЄДРПОУ 34299266.

Наш кор.

ДИВОВИЖІ ПЕТРА ПЕЧОРНОГО

Українські дивовижі нашого земляка, народного художника України давно уже стали своїми у десятках музеїв України, близького зарубіжжя та приватних колекцій країн світу. Він глибоко продо-

жує давні традиції видатних майстрів кераміки, майоліки, фаянсу, фарфору, а з його поставців, баклаг та глеків не сором причисляти і представникам найповажніших аристократичних родів.

Саме тому чергова виставка його творів у музеї українського народного декоративного мистецтва

зібрала численних гостей. Серед них були і наші земляки М. Стратилат, В. Костюк, В. Устименко, О. Ющенко, який прийняв професора П. Печорного від земліцтва.

Виставка засвідчила нев'яучу силу таланту нашого майстра.

Наш кор.

ЩОБ НЕ ЗАБУВАЛОСЯ

Наш час щедрий на перегляд і давнього, і недавнього минулого. Мабуть, у цьому є епуритська потреба. Це ж стосується й мемуарної літератури про партизанський рух.

Адже багато керівників месників встигли створити автопортрети, які часом претендують на роль святих ікон, водночас без жалю розтоптавши чесних колег по боротьбі лише за те, що ті не гнулися в поклоні. Згадаймо, скільки лиха завдав командир партизанського з'єднання імені Шорса, видатний письменник Герой Радянського Союзу Юрій Збанацький, котрий потрапив у неміяльність до конкурента по славі О. Федорова і ледве не загинув у торму. А ще один відважний месник Іван Бовкун, котрий теж дієв на нашій Чернігівщині, дякуючи зусиллям вищезгаданого колеги, обтяженого високими посадами, а отже, при керівних вілках, був позбавлений і лірки Герон, і волі на кілька років, доки не був справедливо реабілітований.

Тому поява книги «В лісах навколо Ніжин» колишнього партизана, а нинішнього керівника ради

ветеранів-партизанів Петра Крапчинського викликала великий інтерес серед земляків відразу ж після появи на світ. Колишній юрист, подковник запасу, людина вдумлива й глибоко порядна, Петро Андринович поставив собі за мету дати об'єктивну картину партизанської й підпільної боротьби як у самому Ніжині, так і в навколиш-

ніх та носівських і кобичанських лісах, уникнути несправедливих оцінок та замовчування з боку нечистоплотних попередників. У книзі подані образи не лише відомих командирів І. Бовкуна, М. Си-

моненка, О. Шевирьова, а по суті майже всіх, хто воював з ними у партизанських лісах. Так що спираючись на принцип «нічого не забутий, ніщо не забуде».

Читальку конференцію у залі центральної Ніжинської бібліотеки веда провідний методист Валентина Пархоменко. У розмові про книгу та її автора взяли участь Зінаїда Гайова, відомий дослідник руху опору Віктор Смельянов, гість із Носівщини літератор Григорій Власенко, Євген Кожин, редактор книги Олена Найдя, син шалашника й вихованець месників Юрій Власовець, голова ради ветеранів війни Ніжиня Михайло

Кондратьєв, заступник міського голови Валерій Салогоуб, школярі. Не залишилося осторонь цієї події і наше земляцтво, яке представило своїми виступами Леонід Горлаб та Віктор Черненко, син відважного партизана, теж задалеко в кінці. А ще звучали давні патріотичні пісні, що викликали ширі сльози на очах самого винуватця події, його дружини Олександри Несторівни, ветеранів-партизанів, для яких той день став справжнім святом, бо повернув парентів правду про їхню боротьбу.

Наш кор.

ГОЛОВНИЙ РЕКТОР ЗЕМЛЯЦТВА

Петро Сергійович Назимко народився в селі Хотівля Городнянського району, яке заховане у глухому лісі із чудовими озерами. Колись у ньому було 2500 дворів, нині залишилося 400. Село вимирає і занепадає, як більшість сіл Чернігівщини.

Батьки Петра Назимка працювали в колгоспі. Сергій Єрофєєвич був гарним шпелем і саме завдяки цій роботі сім'я Назимків сподівалася від годівні 1947 року. Замість того, щоб стати голодом, Петро, ще тоді малому хлопцеві, як одного разу у сімейній прозігом трьох днів не було чого їсти, і ось на четвертий день їм привезли півкишки мукки, олії, картоплі та інших продуктів. Це була подяка одного із клієнтів батька. Батько був учасником Першої світової війни і мандриничком, який у ті революційні часи шукав краєчок ділі в інших державах. Матір Луїзерія Демисівна була енергійною жінкою, стахановкою. Окрім Петра, в сім'ї росли сестри Марія та Тетяна, які спочатку вчилися, а потім працювали у рідному селі. На жаль Тетяни, як і батьків Петра Сергійовича, нині вже немає.

Цікавими спогадами у нього залишилися Друга світова війна. Бачив він німців у селі тільки декілька раз, коли вони заїхали у двір і принесли хлібця скільки хліба. У селі нині організували пошуки із наших. Якось у село прийшли партизани загону Попудренка, спалили пошуки та вбили пошукача. Невдовзі приїхало багато німців, щоб поховати вбитого пошукача. Це дійство відбувалося із духовим оркестром, який після похорону влаштував танці. Сім'я Назимків допомагала партизанам. Мама через Петра передавала їм харчі. Він повинен був їх нести до лісу.

Трудовий шлях Петра Назимка почався після війни. Спочатку возив воду механізатором, потім орав, далі була робота на місцевій тракторозбудстві. Після закінчення сільської школи Петра, як кращого уч-

ня з факультету та призначили деїніську стипендію. Після університету Назимка було направлено на роботу до міста Розважів, але невдовзі талановитий вождь молоді вже трудився в Київському обкомі комсомолу. Потім його призначено першим секретарем Березанського райкому комсомолу. Звідти його взяли в апарат ЦК ЛКСМУ. Після цього він стає першим директором Бюро міжнародного молодіжного туризму "Сулуїтнік". Це була шкандя робота. А коли було задумане видання "Історія комсомолу", створився авторський колектив, в який запрошують і Назимка. Через два роки у світ виходить перша книжка, присвячена історії комсомолу у Радянському Союзі.

Після цього Петра Назимка направляють створити міжреспубліканську молодіжну комсомольську школу на базі Вищої партійної школи. Петро Сергійович справився з цим завданням, набрав колектив і у подальшому вчив у школі молодих комсомольських вождів України і Молдавії. Загалом майже тридцять років він працював на керівних посадах в системі підвищення кваліфікації державних службовців, посадових осіб місцевого самоврядування. Нагороджений орденом "Знак Пошани", "За заслуги" III ступеня, чотирма медаллями, Почесною грамотою і Грамотою Президії Верховної Ради УРСР, Почесною грамотою і Грамотою Ради товариств "Чернігівське земляцтво" у м. Києві, керівник Городнянського регіонального відділення товариства, шогороджений Почесним знаком товариства "Чернігівське земляцтво".

людина, допоміг у похованні дружини. Подружжя Назимків виховало чудового сина Сергія, який є майстром спорту з водного поло, нині один із ведучих керівників «Брокбізнесбанку». Сергій має дружину Юлію, вони подарували Петру Сергійовичу онука Володимира.

на, було рекомендовано до навчання в Городнянському педучилищі, яке нині є школою-інтернатом. Саме це училище залишилося для нього найріднішим. Випускники періодично збираються на ювілей. Нещодавно були збори з приводом 50-річчя випуску. До речі, там навчався видатний поет Василь Чумак. Під час зустрічей, зі сльозами на очах чоловіки і жінки, котрі шкільні товариші тому випурихали з педучилища, цілували і вітають один одного.

Після цього він спочатку вступив до Київського педучилища, а потім на історико-філософський факультет Київського державного університету ім. Т.Г. Шевченка, в якому одержав диплом з відзнакою. Навчався і університеті на третьому курсі, Петро Сергійович вперше побував на щільні в Казань. Згодом, уже працюючи у комсомолі, він щодня вивчав студентські будівельні записи на щільні, де кувалася та гартувалася дружба, виховувалася людина. За це його було нагороджено медаллю «За освоєння щільні». За щільні його зробили комсоргом історико-філософ-

півної кваліфікації кадрів. З часу утворення України від 30 травня 1995 року Української Академії державного управління при Президентові України і до грудня 1998 р. Петро Сергійович працював у ній проректором - директором Інституту підвищення кваліфікації кадрів. З грудня 1998 р. і до цього часу - радник ректора.

Петро Сергійович зробив вагомий особистий внесок в організацію і здійснення навчання управлінських кадрів в Україні. Йому притаманні висока відповідальність за доручену справу, ініціативність, уміння самостійно приймати рішення. Значним є науковий внесок Назимки в розробку проблеми подальшого розвитку спеціальних підготовки державно-управлінського персоналу. Сьогодні він здійснює керівництво науково-дослідною роботою за темою "Підготовка керівних кадрів України: історія і сучасність".

Раді історії траплялися на його особистій ниві. Ось хоча б така. В 1996 році було зібрання заступників глав адміністрації по селу. Назимко мав приїхати Л. Кучма. Петро Сергійович напередодні цього зібрання готувався до нього вдома, але раптом шмерець у нього померла дружина Єлизавета Яківна. Узявши про це, земляк не кинув земляка в біду, а вчинив як істинна

ше з середньої школи через інноваторію, а потім комсомол. Для молоді придумували багато цікавих ігор, щоб якось її зайняти. Діти були оточені воюю сям сям, а на нашім досвідченими вихователями. Для дітей працювало багато піонерських таборів, де вони мали можливість гуманітарно виховуватися та фізично загартовуватися. Нині такого, на жаль, немає, дітям приділяється мало уваги і вони фактично залишаються самі собою. А герої, на яких виховувалося стар-

ше організації і методики підвищення кваліфікації державних службовців, посадових осіб місцевого самоврядування. Нагороджений орденом "Знак Пошани", "За заслуги" III ступеня, чотирма медаллями, Почесною грамотою і Грамотою Президії Верховної Ради УРСР, Почесною грамотою і Грамотою Ради товариств "Чернігівське земляцтво" у м. Києві, керівник Городнянського регіонального відділення товариства, шогороджений Почесним знаком товариства "Чернігівське земляцтво".

Петро Сергійович як керівник Городнянського відділення, яке було створено навесні 2003 року, постійно спілкується із земляками, допомагає у розбудові рідного краю. Зв'язок між земляками чернігівцями-городнянцями і малюю батьківщиною не переривається ні на мить, а тільки міцніше, наповнюється добродіями справами. Адже то справа - служити рідному краю. На першому засіданні Городнянського відділення земляки запланували подарувати бібліотеці школам. Знайти спонсорів для відкриття ліоарства. Давати концерти силами наших талановитих артистів мешканців Городнянського району. Невтомно шукати шляхи допомоги своїй малій батьківщині.

*Зустрінь коллегів!
На щільні! На Зороб'я!
Завідай воюю і роби
сперочено, сльовна земля
Чернігівська!
Земле сльовного Євгеня
Добрянко!*

Анатолій ПАЛАМАРЕНКО,
народний артист України,
лауреат Національної премії України ім. Т.Г. Шевченка

проданих народної освіти України, автор 150 наукових праць і навчально-методичних публікацій, серед яких 20 наукових книг з пи-

ше покоління, нині забувають. І таке відбувається тільки через те, що держава розколюлася на партії, які змагаються поміж собою. І це привело до того, що нині серед молоді ширяться марксизм, багдизм, яких не було у радянські часи.

Петро Сергійович Назимко кандидат історичних наук, професор, заслужений працівник народної освіти України, автор 150 наукових праць і навчально-методичних публікацій, серед яких 20 наукових книг з пи-

Леонід РУСИЧ

40 РОКІВ ТОМУ

Проводи з гавані Ломоносова були небагатолюдними. По-сімейно-му теплими. Проводжав нас штаб 35 загону ОСНАЗ на чолі з капітаном 1 рангу Бочковським — українцем, талановитим сміливим офіцером, родичі моряків. Про те, куди йдемо — знали. Мета походу — невідома. Віддані швартові. По судновій трансляції звучить голос чергового офіцера — екіпажу зібратись в кают-компанії. На цих недовгих зборах екіпажу, всім, хто знаходиться в удрядженні, розповіли про мету походу.

В. ЧЕРЕНКО з космонавтом В. ТИТОВИМ.

Познайомилися з містом, покупали на коралових рифах, побували на «платяці». Так називав свою присадибну ділянку в 5 соток шофер екскурсійного автобуса. На ній росло сотні дві апааніси. Побували біля американської бази космічного зв'язку. Стоїть вона на самій вершині о. Має. А там знову команда — судно до походу підготувати. Покидаємо територіальні води Сейшельської республіки. Через Мозамбіцьку протоку, що розділяє о. Мадагаскар з континентальною Африкою, йшли в напрямку Південного полюсу. Повіло свіжістю. 15 вересня 1968 року стартував черговий космічний корабель «7к-31» під назвою «Зонд-5». Декілька разів штурмані змінювали курс судна. Нарешті через кілька днів злигли в дрейф на декілька днів. За-

ли кріпintis пошторному. Через деякий час на горизонті з'явилася чоренька цяточка. Штатним місцем посадки супутника був Казахстан.

З космодрому повідомили — найвирітніший траєкторія спуску СА в зонді «Василя Головіна». Розрахунковий час проведення 20 годин 3 хвилини. Визначили рамки квадрату. До розрахункової точки — 100 миль.

Запустили двигуни. Команда перейшла на важке чергування. За передпохідною мету-нею втратили з поля зору горизонт. Він був затінений чорними, як смола, хмарами. Вітер сильнішав. Хвиля не забарилася. Шляху вже проведено зміль 60, все частіше ніс судна опускався в океанську хвилю. Зменили хід. З космодрому повідомили: «Головіні», ви знаходитесь на траєкторії спуску «Зонд-5». Будьте уважні. Обмін інформацією судно — космодром іде в постійному режимі. Зв'язок чіткий, розбірливий». Командир доповів: «Судно іде по курсу, але в жорсто-

кобі кінціх зв'язку не могли розуміти, в чому справа. Прорухавши амплітуду висоти і частоти хвилі, визначили — це нестійке положення супутника. Розбіралися — заспокоїлись. По мірі зближення судна з супутником сигнал сильнішав. Годині о 4 ранку штурм почав втрачати силу. Сигнал був чіткий. Океанська коліска вже милостиво погойдувала нашого «Василя Головіна». Палубна команда готувалась до прийому космічного послиддя. Перевірявся такелаж, лебідки, контролери. Палубна команда працювала під команду боймана Василя Кузьмича. Судно збавило хід. Курс тримаємо на «маяк». Відчувається, що він уже поруч. Уважно відслідкуємо в сірі океанські хвилі, що котяться нам назустріч. Маленька, ледь помітна чорна цяточка з'явилася по курсу «Головіна». Відліт від вахти моряки і гості зібратись на капітанському містку. Палубна команда — по місяць. З кожною хвилиною супутник зближувався в розмірах. Продунала команда — «шлюпку за борт». В ній розмістились 5 моряків. Керівником групи був мій тезка — Віктор Павлович, заступник командира з наукової роботи. Завдання в цього екіпажу було не з простих.

пальоту на палубу витікала жовтого кольору рідина. Змивали її за борт потужними струменями води. Всім, хто займався цією роботою, видали костюми протирадіаційного захисту, дозиметри. Супутник був оборотливий. В кількох місцях обшивки вигоріла. Екран з жаростійкої маси був шлам. Витривали через кілька градусів при проходженні через шланг парів атмосфери. Після того, як рідина перестала витікати з сопел, супутник опустели в трюм, накрили брезентом. Вихід на корму був заблокований.

Важкі тренування екіпажу в Холодній Балтиці, теплих Чорному, Середземному морях не пройшли даремно. Виконана складна робота. Далі курс на один з портів Індії — Бомбей. Десять днів, мінюючи курс, йшли ми невідомими стежками океану в режимі радіомовчання. Нарешті показали обрис берега.

Прозвучала команда — екіпажу вислизуватись на кормі. До нас наблизилось кілька невеличких суден. На одному з них — лодман, на іншому — теле-, фото-, радіожурналісти. Для лодмана подали парадний транш. По ньому на борт піднімались поважні гості: Надвичайний та повноважний посол СРСР в Індії Негов, консул СРСР в Бомбей Лобанов, командуючий Західним побережжям Індії Нандо, представники космічного бюро Челомей, лодман та інші гості. Посол і гості ступили на палубу. Командир подав команду: «Струнок», піднявши руку до чола, поклонував до посла. «Завдання Батьківщини, партії та уряду екіпажем судна успішно виконано». Лодман та гості відійшли на капітанський місток. Судно в супроводі багатьох прогулянкових, пасажирських суден, яхт кошло курс до військової гавані. Неда швартовки в кают-компанії зібрався весь екіпаж і гості. Було багато запитань і відповідей з обох сторін. Відстріхні. З питаньми. Команді судна посол подарував символ Індії — слопа з чорного дерева. Він став прикрасою для кают-компанії.

Гості залишили судно. Тим часом на пір привезли контейнер для «Зонда-5». З Байконуру до Делі його доставили АН-12. Завантаживши його в трюм, опівдні вийшли на далекий рейд Бомбей. Вечері подаль від чужого ока проходила інтенсивна робота. З супутника виймали прилади, контейнери з «зеркалами», іншими тваринами. З великою обережністю і впрямістю зривав в руках камеру з супутника, яка з висоти 90 тисяч кілометрів проходила зйомку поверхні земної кулі. Ця камера була виготовлена на нашому київському заводі «Арсеїна». Вночі судно знову пришвартовувалося до причалу. Перевантажили контейнер з супутником на трайлер. В супроводі посиленої охорони його повезли в Делі. А вже на ранок радіо проінформувало: «В Москву з Бомбей доставлений космічний апарат «Зонд-5». Величезним переобладнанням багато роботи з великим обсягом інформації».

Віктор ЧЕРЕНКО

тихли двигуни. Настала пауза в нашій мандрівці. Погода чудова. Океан дівняво, ледь піднімаючи хвилю над дзеркалом води погостило наше судно. Неповдалі з'явилася кілька сімей китів. Було видно, що тримають вони курс на судно. З шумом випускають фонтани повітря. Через деякий час на зв'язок з нами вийшов командир екіпажу ТУ-95, який летів по траєкторії польоту для космічного корабля «Зонд-5». Обмінювали інформацією. Отримали повідомлення — через кілька годин нас дожене потужний шторм. Ми його ще не бачили. Горизонт був чистий. Було сонячно. На кінець зв'язку командир ТУ-95 побажав нам щасливого плавання і повідомив, що на аеродромі «Ташкент-2» буде за розрахунком через 5 годин. Оголосили по трансляції — обладнан-

ому штормі. Хід збавили до «малого». Суцільна темрява. Ліхтар з капітанського містка висвітлював дорогу по-курсу. Сполух проплатірова, що вистрілює парашут на висоті 5 км, побачити досить проблематично. На висоті двох метрів побачити спалах двигуни м'якої посадки — неможливо. Сполух на 5 км висоти побачили. Другого сполуху не бачили ніхто. Він був серед хвилі.

Моя робота продовжилася. Психологічне навантаження було високим. Найгірше, мабуть, у радистів. Їхні завдання — вийти в контакт з «маяком», який був на супутнику. Більше години пройшло з моменту привождення. Сигнал не прослуховувався. Незабаром серед різноголосося радисти вловили ледь-ледь чутний, системний, але з перервою сигнал. На

При постійній колесанці хвилю пришвартовуватись до супутника, відліти до люка, закріпитись там. Відкрити біля 60 величких болтів, розімнувати парашут знову, повернутись на судно. Спостерігачи з борта судна, хотілося чимось допомогти. Реалії ж були жорсткі. Тим часом по-правому борту був сиуцений у воду пристрій підйому. Багато з іноземних моряків цікавилися, що ж таке лежить на шкафуті. То був не витвір новітньої технології, а дивачий вольок. Звичайно, він був розрахований на карася вагою в декілька тонн. Нарешті команда повернулася на судно. Дали хід. Почали заводити свого «волока». Спрацювали синхронно лише за третім заходом. Азарт був наче у справжніх рибалок. Підняли на борт. З сопел двигунів корекції

УВІЧНЕННЯ ПАМ'ЯТІ

(до 200-річчя М.В. Гоголя)

Невпинно і неймовірно швидко плине час. Ще ніби недавно широко відзначалося 175-річчя від дня народження Миколи Васильовича Гоголя (1809-1852).

Однією з важливих акцій було відновлення батьківської садиби в селі Василівці (північ с. Гоголеве) на Полтавщині, яка була спалена у 1943 році при вступі німецько-фашистських окупантів. В хаті й флігелі було створено музейну експозицію та встановлено пам'ятник М.В. Гоголю на садибі. Працюючи у відділі культури ЦК КПУ, мені довелося активно прилучатися до цих важливих справ. Приємно, що в підсумку роботи я одержав фото спорудженого пам'ятника Гоголю з написом автора О. Ковальова: «Дорогому Дмитрию Григорьевичу в знак його заслуг. Особливо моєї роботи над пам'ятником Н.В. Гоголю. Це перше місце, так як оно засуджує саму вищу сердечну благодарність. 2. IV. 84 г. А. Ковалев».

І ось пройшло вже чверть століття і буде відзначатися 200 років М.В. Гоголю. Думається, що до цієї значимої дати долучиться широка громадськість і керівництво держав — України, Росії та й світовому обшिरі, як цього заслуговує великий письменник, творчість якого видавана стала складовою світової літератури.

Пам'ять М.В. Гоголя увічнена в пам'ятниках, музейних експозиціях, кінофільмах, назвах вулиць, його імені удостоєні учбові заклади та культурно-освітні установи, про нього написано книги і дослідження.

Одним із перших, по смерті письменника був споруджений пам'ятник в Ніжині, де майбутній письменник у 1821-1828 роках навчався у Гмназії вищих наук. Автором пам'ятника став академік Петербурзької Академії мистецтв, уродженець села Монастирське Чернігівської області, скульптор Забелло (Забіла) Пармен Петрович (1830-1917).

Забіла — значний український старшинський рід: Забіла Степан Петрович — Ніжинський полковник, Забіла Костянтин Михайлович — Борзнянський городовий отаман, Забіла Петро Михайлович — Борзнянський полковник, генеральний суддя, генеральний обозний, Забіла Віктор Миколайович (дядько скульптора Пармена Забіли) — український поет, другиня Т.Г. Шевченком, коли він прибув у 1847 році на Україну, то жив на хуторі Кукурівщина у В. Забілі і написав його портрет. Вірші Віктора Забіли «Удє вітер великий в полі» та «Не щецьки, соловейку», покладені на музику М. Глінкою, стали популярними і спіривалися як народні.

Забелло Пармен Петрович у 1850-1857 роках навчався у Петербурзькій Академії мистецтв. За барельєфні скульптури портрети родини Кочубеїв у 1868 році отримав звання академіка. В його творчому активі портрети Л. Боровиковського, Т. Шевченка, І. Тургєнєва, М. Ге, В. Маковського, М. Некрасова. Він брав активну участь у всеросійському конкурсі на проєкт пам'ятника О.С. Пушкіну в Москві: створив пам'ятник на могилі письменника і філософа Олександра Івановича Герцена в м. Ніцца (Франція), де він похований. Це один із найкращих монументально-меморіальних творів не тільки П. Забелло, а й усієї російської меморіальної скульптури.

У 1881 році уже увічнений скульптор створив пам'ятник М.В. Гоголю в Ніжині. Він встановлений у сквері у затинку дерев. Бронзове погруддя невелике за розміром і навіть малувате для монументального твору, як по від-

попненню до оточуючого простору, так і до гранітного постаменту класичного характеру. А ось портретну схожість письменника, складну й тонку його натуру, внутрішній настрій митець передав реалістично й переконливо, зосередившись на духовній величчю геніального творця.

У 1909 році, до 100-річчя від дня народження М.В. Гоголя йому було споруджено пам'ятник в Москві. Автор пам'ятника відомий скульптор М. А. Андрєєв зобразив письменника усамітненим, який сидить напівзакрившись плащем. Відомо, що після написання книги «Вибрані місця із переписки з друзями» його не арозумили сучасники і піддали різкій критиці, що він нібито зарадив себе як письменник. Скульптурний образ не сподобався керівництву держави в радянський час і до 100-річчя від дня смерті М.В. Гоголя пам'ятник було знати з бульвару його імені і перенесено в одне із подвір'їв Москви.

Напомість на замовлення скульптора М.В. Томський створив новий пам'ятник, який і встановили на бульварі. На превеликий жаль, він в художньому плані вийшов недалим, не самокритично визнавши і сам автор у своїй співдоповіді на Першому з'їзді художників СРСР у 1957 році. Хоч до цього у 1951 році він створив пам'ятник-бюст на могилі М.В. Гоголя на Новодівичому кладовищі, а в 1952 році виконав мармурове погруддя письменника, за яке скульптору була присуджена Державна премія СРСР.

На Україні пам'ятники М.В. Гоголю встановили: у Великих Сорочинцях — 1911 р., скульптор Ілля Гизабур'я; у Полтаві — 1915-1934 роки, скульптор Леонід Позен; у 1952 році встановили скульптури письменника в Миргороді, Диканьці, Шиняках; у 1959 році в м. Дніпропетровську. І тільки в 1982 році до 130-річчя

з дня смерті було споруджено пам'ятник великому письменнику в місті Києві. Скульптор Олександр Скоблєв втілює його образ у бронзовій півфігурі, встановив скульптуру на лівому березі Дніпра — неподалік від великої ріки, освіяної письменником («Чудєи Днєпр при тихой погодє»). І, як згадувалося вище, до 175-річчя від дня народження М.В. Гоголя було встановлено пам'ятник у колишній Василівці, а нині село Гоголеве, на батьківській садибі, поблизу флігелі, в якому письменник усамітнювався й творив.

Під час роботи з науковцями при створенні музейної експозиції, присвяченої життю і творчості М.В. Гоголя, у виступах на поважних зборах широкого громадського і багатьох знаних письменників України і Росії неодноразово доводилося чути аргументовано висловлювання, що феномен Гоголя як людини і геніального письменника досі не розгаданий і належно не подійнятий.

Нині режисер Наталія Бондарчук до 200-річного ювілею М.В. Гоголя знімає на Полтавщині фільм і в інтерв'ю сказала: «Чому ж по — різному трактують Гоголя? Не все розуміють його. І вона хоче дати своє розуміння життя і творчості людини і письменника, показати «не просто титанічну особистість, а і його страждальну душу».

Тож думається, що нові відкриття в цьому ще попереду, бо Гоголь — неосвячений.

Дмитро ЯНКО
заступник діля
мистецтва України

*Синами і дочками следного Черниговского
краю найсердечніші вітання на рік
Новий і на міста предуючі!
Хай вам щедро сієне і жеміється!
Хай колоситься всея доля долом
і щастєм!
Перемагаєть і асєть, або, як посєв
землесєдєй वोє земляєк Зєбло
Почєсєне, лєн — „ шєрод, єкоє
прєдєє сєнє нє мєлє зводєкє
цєє нє бучє!“
Тожє — бучємє!
Вєрєє вєсєє
пєсєє вєкоєє вєжєєв*

Він належав до когорти тих українських вчених, які визначали рівень цивілізації минулого століття. ... Степан Тимошенко, учений в галузі теорії пружності, будівельної механіки й опору матеріалів, академік АН України, член американської, французької, італійської, польської академії, Лондонського королівського товариства, почесний доктор низки вищих навчальних закладів США, Великобританії, Німеччини, Італії, Швейцарії.

У ПОШУКАХ ВЛАСНОГО ШЛЯХУ

Народився майбутній вчений із ситовим ім'ям 130 років тому, 23 грудня 1878 року в родині заможного землеміра в с.Шнегівка Котлопотського повіту Чернігівської губернії. Малолітнього Степана навчали домашні вчителі, потім він здобував знання у Роменьському реальному училищі. Студентські роки минули у стінах Петербурзького інституту інженерів шляхів сполучення.

Після інституту — служба у саперному підрозділі, одруження, одержав удосконалюватися... Відвідував математичні курси. Його помітили і запросили до Петербурзького політехнічного інституту, де познайомився і працював з відомими вченими, зокрема Іваном Мещерським, Віктором Кирпичовим, Абрамом Іоффе. Свої глибокі і сміливі дослідження публікував у наукових виданнях, його ім'я стає широко відомим в інженерних колах. Несподівано одержує нове запрошення — очолити кафедру опору матеріалів Київського політехнічного інституту. Саме тоді, в революційну добу 1905 року, у Петербурзі закрилися вищі навчальні заклади, а у Києві Степану Тимошенку пообіщали роботу, житло, сприятливі умови для продовження наукових досліджень, видавничої діяльності, публікації матеріалів, а від час літніх канікул — поїздки до Німеччини, Швейцарії.

І він знову в Україні. У тридцять один рік — декан інженерно-будівельного відділення, користується шанвою і повагою серед колег і студентів. І раптом — звільнення, сім'я має негайно покинути квартиру. Вимушений був знову повертатися до Петербургу.

Влаштувався рідним викладачем, консультантом на судобудівних заводах. Немилість тривала три роки. Нарешті нашого земляка запросили читати лекції в рідному інституті інженерів шляхів сполучення та в електро-технічному.

Перша світова війна висунула нове завдання — негайно подати наукові рекомендації з питань підсилення рейкових колій у зв'язку з військовими перевезеннями. Над цими проблемами він думав постійно. До початку жовтневого перевороту у Петербурзі Степан Тимошенко вже знав як талановитого інженера, вдячного професіонала. І саме такі діло-

ві люди як Степан Тимошенко визначили темпи економічного розвитку країни. Але ідеологія революції зробила його «врагом советської власти». У Петрі холодно і голодно. Він відправив сім'ю до своїх родичів у Київ, жив деякий час самотньо. На рідвяні святя вирішив відвідати сім'ю у Києві. Приїхав, поспілкувався з рідними, а потім виникли проблеми з від'їздом.

Протягом двох років працював у комісії по організації Академії наук республіки, директором Інституту технічної механіки. 1920 року емігрував до Югославії, де влаштувався на професорську посаду Загребського політехнічного інституту. Через два роки Степан Прокопович переїздить до Сполучених Штатів Америки. Трудився спочатку у величній фірмі у Філадельфії, потім у Пітсбурзі на заводах Вестінгауса. Але світову славу він здобув науковою і видавничою роботою — дев'ять років у Мінніапольському університеті у каліфорнійському містечку Пале-Альто. Після революційних подій, починаючи від 1922 і до останніх днів свого життя, наукові праці Степана Тимошенка витримали близько тридцяти видань.

У 1958 року вчений приїздив до України. Гуляв вулицями Києва, підпавав і не пізнавав місто своєї молодості. Йому пощастило знайти рідну сестру, яку не бачив 43 роки. Побували з сестрою на благоденстві Чернігівщині, де минули дитини та юнацькі роки. До Америки повернувся із величними враженнями. Ванку жив у Пале-Альто, займався підготовкою рукописів до видання, а клітку відправився в Європу. Жив в Швейцарії, Німеччині. У 1959 році нарешті став індемним членом АН СРСР.

Найвизначніші наукові досягнення професора Степана Тимошенка — розробка теорії етичності пружних систем, розв'язання ефективних варіаційних методів теорії пружності та застосування їх у розв'язанні складних інженерних задач.

Помер Степан Прокопович Тимошенко 29 травня 1972 року на 94 році життя у м. Вупертал (Німеччина), де жив у своїй дочки Ганні Степанівні. На жаль, ім'я академіка зі світовою славою Степана Тимошенка не згадується в енциклопедичному довіднику «Чернігівщина» /К.1990/.

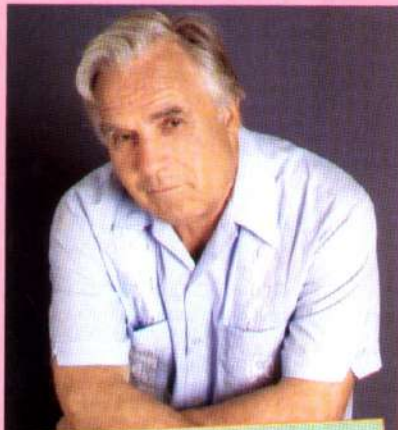
Цєю публікацією ми виправляємо помилку, допущену в «Переліку знаменитих і пам'ятних дат по Чернігівській області на 2008 рік», де зазначається, що С.П.Тимошенко «помер і похований у США».

У Києві на фасаді будинку №23 по вулиці Гоголівській встановлена меморіальна дошка, яка засвідчує, що вчений і педагог жив там у 1917-20 роках. Біля головного корпусу Національного технічного університету України «КПІ» встановлено величний пам'ятник нашому землякові.

Валентин САНДУЛ

АФОРИ

Що таке афора? Не варто братися за словник: у ньому цього слова немає. Просто до афори так звик, зродився з ними, що вони звучать мені, як оте класичне: „Арфами, арфами — мені, як золотими, голосними обзивалися гай...“ Чи золотими, голосними обзивалися гай... Чи аформи, часом міні новелки, але вони — афори, бо мають таку свою особливість. Отже, афори...

До якого виду літературного виробництва віднести ці афори, повірте, не знаю. Вони ніби нагадують щоденникові записи, своєрідні мініатюри, часом міні новелки, але вони — афори, бо мають таку свою особливість. Отже, афори...

Ми так звикли до чужого, що своє, доморощене, панамамо теж по-чужинськи український зогановень, українській панамені, українській Шеваршадзе, Наталка-чужанка.

Повертається з мітингу додому дідуся з онукою. У задумі дівчинка питає:
— Діду, а ким ти був рашіше?
— Як юм, лікарем...
— А комунистом був?
— Ну, трохи був, а що?
— Що... і тебе пора злинувати як клас?

Про перемогу в мінусній війні: хижак зашпунував шапою кров'ю...

Жахлива новина: під час виконання Державного Гімну України відсохла права рука в директора школи №2006. Питаєте, чому? Бо не приклав до серця.

Українців дехто називає непересиченим народом. І правильно називає, бо нас ще чимало зашпунує непересичених, а ворожі шаблі — потупилися.

„Мільйон співпосади“ (за Т.Г.Шевченком) катастрофічно зменшилася: багато їх пішло в олігархи та політики і — не пасуть задніх.

Наснилося: піби я — і вже не я, а не і з гострими зубишками та напорошеними вушамі. Всадили мені й місце під сараїчком, де мав виробляти хазяїнський харч. Іду туди і думаю, на кого першого доведеться гавкати, а то й кинується з вищереженою пашкою. І враз перебічка — як зміїний людську звичку на зду, собаку?.. Аж прокинувся — хух!.. А це ж для інших — і шапу — не проблема...

Закличні козачки сумні... На землі вже давно поблякли, безнадійно постаріли знамениті атаки, теорії, фальшети, а козачки труби такі молоді та красиві, як голосочки новожених на строкатому українському рушачку.

Тарас Шевченко радий багатьом інтелігентам: Заходьте до корчми, послушайте, що люди говорять — і зніміть перед ними шапку... І шапка „еліта“ не цурається сучасних шпиків: заходять, слухає, знімає шапку... Але з інших.

Десять кілометрів проходить електричка, а в моїй кімнаті, на другому поверсі, стіл хилиться. Ой, яка чутлива наша земля! Хто цього не відчув, або не хоче відчувти... поки що загрибне гарні гроші.

Я ївав до села. Мені — за ністадесять. Дорога, поле, діє колоніада, а потім — зустрічі... І я молодий немом на сорок літ. А як забрів до гаво, де село вивільня вповодити, — вичає я й не живу, не знав би зми, ні літ. Усе глибше освітлюється праз — не так би все почати. Не так... Стою вдвоє: зачичи докляла гукже видзвоним своїм.

Дмитро ГОЛОВКО

ВІД РЕДАКЦІЇ. Приєднуємо свої голоси до дружного хору здорювників, які щиро приєтали нашого колегу, чудового поета і журналіста Дмитра Андрійовича з вагомим ювілеєм.

ПЕДАГОГ І ПОЕТ

Ольга Сидоренко (Товстоп'ят) народилася в селі Куковіч Менського району. Закінчила десятирічку, філологічний факультет Ніжинського державного педагогічного інституту ім. М.В.Гоголя.

За направленням працювала 3 роки в селі Смяч Новгород-Сіверського району, потім 3 роки — у Куковічгород-Сіверського району, потім 3 роки — у Куковічській СШ Менського району. Освітній 23 роки обіймає посаду вчительки української мови і літератури та німецької мови в Куковічській ЗОШ І-ІІІ ступенів. Має звання заслуженого вчителя України.

Окрім педагогічної роботи, Ольга Іванівна щиро захоплюється поезією, музикою, народним мистецтвом.

Микола ТКАЧ,
керівник Менського регіонального осередку

ІЗ ПІСНЕЮ РАЗОМ

Ми родом із Менщини,
з того куточка,
Де весни цвітуть
в солов'їних газах,
Калинової громи на білих
сорочках
І вишита пісня на всіх
рушничках.
У наших віночку, чарівнім
і дивнім,
Із коїтами разом несем
в майбуття
У жовтім колосі пучки
калинки,
Як символ достатку,
як символ життя.
Дзвеніла бандура,
співала і ліра,
І слава про це ще живе
між людьми.
Допоки є пісня,
живе наша віра,
Із піснею разом
безсмертні і ми.

ПИВО ДОБРЕ, АЛЕ ШАМПАНСЬКЕ НАДІЙНІШЕ

Ніколітина
привіда

Після опівночі на святковому столі зашпунує ще чимало надійків з минулого року, було й чим зашпунувати — горілка, коньяк, вино, але хотілося чогось тако-о-го-го! Одним словом, того, чого нема.
— Шампанського! — вимагали жінки.
— Ні! — ні! Краще пива чернігівського, отого, що в двохполовній літрових балохах, — відстоювала свої спожиначки інтереси чоловіча половина.

До консенсусу явно не йшлося, паритетом і не пахло, бож, аби замінити обидві сторони антагонізуючої опозиції та уникнути затяжних пофракційних дискусій, спікер новорічного застлля Сашко Горобець, не зумівши відійти пристойної альтернативи, поаяк апріорі його одноклассово влаштували обидві діаметрально протилежні пропозиції, вирішив діяти ініціативно і безапеляційно. З цією метою йому довелось одноосібно прийняти таку воістину Солосомнове рішення і добровільно взяти на себе амплуду постачальника. Швиденько накинув на плечі нову куртку-пілот зі справжньої шкіри і натурального хутра (800 бажів відвалив за неї напередодні Нового року). На п'яв на голову чимось новорічну шапку, об'явив технічну перерву на п'ять хвилин і вибіг на вулицю.

Нічний відділ — він ось тут, дає проти рідного дому. Працює справно, як колієв мартенівські печі пра-

цювали, і день і ніч, і ніч і день, у вихідні і свята. Балон пива у ліву руку, шампанське в праву (ой, як добре, що в праву) — і хутчій спіраліх напугави.

Аж тут у темному парадному:
— Закурити не знайдеться?
— Ні. Не кияв а дому.

— Тоді, ги-ги, ми візьмемо. Ану скидай куртець, та й шапочку давай.

Два здоровезні п'яні гевели анмалювалися з шпята перед Олександром. Один вхопив за руку, ліву, ту що з пивом, Сашко і сам не втїмив, звідки в нього влялася така блискавична і відчайдушна реакція у відповідь на спробу вчинення цаглої анекдот. Бабах! — гевела по голові шампанським! Бац! — іншого ногою в найвразливіше для чоловіків місце. Перший одразу ж упав. Другий схопився руками нижче пупа. А Горобець, з дивом уцілілою в отаках, не зовсім дипломатичних перемовинах пляшкою шампанського, птахою злетів на сьомий поверх.

Коли ж через декілька хвилин надійно сконсолідовані ряди нещодавніх опонентів в білгородному пориві кинулися вниз, то біля ліфта лише двохполовній літровий балон з пивом знайшли. Нападники безслідно зникли. Товариство не дуже їх шукало. То вже справа, якто кажуть, компетентних органів.

Валентин АВДЄЄНКО

Медвежий кадух

МИХАЙЛУ ХУДОБЦЮ,

керівнику
Чернігівського земляцького
відділення у Томську

Такий Михайло Худобець,
Його у Томську кожен знає,
У нас він справді молодець,
Бо про земляцтво добре дає.
Ви Україну пам'ята,
І старий Жидів не забуває,
В душі живе любов свята
До хати батька і матусі.
Усе було в його житті,
Високі злеті і падіння,
Завжди добро мав на меті
І пам'ятав своє коріння.
Тут, на семенівській землі,
Де закопали пуповину,
Залишався його жалі
І нісній юнацькі, солов'їні...
І сталося так, хоч вір не вір,
Студентські далі поминали,
Прійшлося відправитись в Сибір,
Учився, трудився, аж радієсь жили...
Тепер в «Томській» — між вельмож,
Тут вилки, сир, дочка Наталка,
Звичайно, має крушній грош,
Квартиру, дачу, іномарку.
А ще від Бога є талант
Писати книги про земляцтво.
У Томську Ви є наш гарант,
Хай процвітає наше братство!
Та ж наливаймо всі чарки,
Щоб товариство звеселити.
Хай не лякють Вас роки,
Божемо років сто прожити!

ОЛЬЗІ ФЕДОРІВНІ МИСНИК —

у пам'ятний день народження

Є світочка у земляцтві,
Ользі звати.
Ій виповнилось вісімнадцять,
Щоб не набрехати...
Обійшлося без нас свято,
Бо була причина.
Чоловік її зав'язаний
Із високим чимом.
Та і Оля в нас красива,
Мудра і речиста,
Мав дитку, має сина,
Ходить вся в намистах.
З Бакаїці вона родом,
Там дівчата знаї,
Каже Волох, може, згодом
І доктором стане...
Наукою ступнів має
Оля захищати.
Отоді ми позуаєм
В Мисників на святі.
А поки що поважаєм
Шість в Вашій хаті.
Ми Вас любім, поважаєм,
Ще хочем сказати:
В Бакаїці Вас чекають
І у нас в земляцтві.
Хай усі в світі знають:
Олі — вісімнадцять!

Поділівся медом
Петро МЕДВІДЬ

ОТЧИЙ ПОРІГ

Шеф-редактор Віктор ТКАЧЕНКО

Головний редактор Леонід ГОРЛАЧ

Засновник товариства

«Чернігівське земляцтво» в м. Києві

Газета зареєстрована Державним комітетом інформаційної політики, телебачення та радіомовлення України 06.XI.2001 р.
Реєстраційне свідоцтво: серія КВ №5594

Адреса редакції: 01023, Київ, 23,
Спортивна площа, 1, тел./факс 246-74-31.

Редакційна рада:

В.В.Ткаченко, В.І.Авдєєнко,
Л.Н.Горlach (Коваленко), І.М.Забіяка, І.Б.Матяш,
П.І.Медвідь, М.М.Ткач, В.В.Пушкарков,
В.Є.Устименко, М.І.Халимоненко, О.А.Шокало.

За достовірність фактів, точність імен та прізвищ, географічних та історичних реалій відповідають автори публікацій. Газета розповсюджується серед земляків безкоштовно.

Передрук тільки з відомого видання.
Рішення на рішеннях і не повертаються.
Літературний редактор Леонід Коваленко.
Комп'ютерний набір Леоніда Коваленко.

Верстка, дизайн Галини ЧУЙКО.

Надруковано та завершено на замовлення товариства «Чернігівське земляцтво» в м. Києві у ВАТ «Видавничо-друкарська компанія» (вул. Маршала Гречка, 13).

Тираж 2000. Зам. 3090.